

Vážení čtenáři,

Nastal čas sypání popele na naše hlavy. Slíbili jsme vám modul o vojenství a umění a tento slib jsme nedokázali dodržet. A ačkoli věříme, že padáme, abychom mohli znovu vstát, cítíme, že vám dlužíme za vaši oddanost nějakou omluvu. Rozhodli jsme se proto část textů uvolnit na web a do Pevnosti, abyste nebyli ochuzeni, alespoň o to povedenější, co jsme pro modul nazvaný Pro smrt a slávu sepsali.

Čeká vás sedmnáct víkendů a sedmnáct článků převážně uměleckého rázu, neboť byla to právě umělecká část, jež byla zralejší k vydání v době rozhodování o budoucnosti PSS.

Doufáme, že vám tyto texty pomohou překlenout období do vydání Sedmého živlu a dalších asterionských projektů.

Dnešní entrée obstará povídka Život za pravdu, příjemnou četbu.

***Za autorský kolektiv,
David Rozsival***

ŽIVOT ZA PRAVDU

Text: Miloslav „Milosh“ Zaoral

Světlo svíce osvětlovalo papír nevalné kvality. Ve značném spěchu po něm tančil nahrubo seříznutý brk.

Byl pozdní večer a mladý Bořek ještě nespal, místo toho potají sepisoval události několika posledních týdnů, kterých byl svědkem.

Vzpomínky byly natolik žhavé, že mu nedaly spát, ba přímo vybízely k okamžitému sepsání. Musel si vyčistit mysl od všech těch strašných událostí.

„Svět se musí dozvědět, co se děje. A já to zařídím, už dál nevydržím dívat se na ty bezvládné ovce, na ten tupý dav prostých hlupáků. Někdo jim musí otevřít oči. A ten někdo budu já...“

V mysli mu vytanuly vzpomínky. Byly tak čerstvé, tak živé. Znovu viděl ty obrazy plné násilí, bolesti a utrpení.

Buch! Buch!

Z bolestného snění ho náhle vytrhlo bušení na vstupní dveře v přízemí, provázené hrubým hlasem: „Městská stráž, otevřete!“

Sakra! Našli mě, musím zmizet. Odhodil brk a rychle složil papír.

Vrzly panty a zaslechl hlas své matky: „Dobrý večer, jak vám mohu pomoci v tak pozdní hodinu, pánové?“

„Jste paní Svatoňová?“

„Ano.“

„A je váš syn Bořivoj doma?“

„Ano, ale spí. Co mu chcete?“

Bořek nemeškal. Roztřesenýma rukama se snažil složený list nacpat do obálky, až v tom zmatku převrhl lahvičku inkoustu. Ten se rozlil po stole a kapal na podlahu.

Krucí!, zaklel.

„Ustupte, paní, potřebujeme s ním nutně mluvit.“

„Co to... co to děláte? Co si to dovoluujete? Kam si myslíte, že jdete?“

Vstupní místností se rozlehl dupot těžkých bot.

„Bořku! Utééééč!“

Prásk! Jeden ze strážných se ohnal rukou v kožené rukavici a uhodil ženu do tváře. Ozval se náraz, jak tělo dopadlo na schody. Ležící matka popadla muže za nohu a snažila se ho zadržet, avšak marně. Kopanec okovanou botou ji umlčel.

Ve spěchu se rozběhl k oknu, na jehož parapetu stála malá klíčka s holubem. Vytáhl opeřence, roztřesenýma rukama přivázal ruličku dopisu k noze ptáka. Když následně otevřel okenici, tvář mu ovanul chladný noční vzduch a se slovy: „Zanes dopis Vladanovi,“ vypustil holuba do noci.

Z přízemí bylo slyšet prásknutí dveří a zvuk převracejícího se nábytku doprovázený vrzáním schodů, jak po nich uháněly těžké boty.

Bořek ve vteřině přelétl pokoj očima. Postel, stůl, židle a skříň byly jediným vybavením místnosti, ve které vyrůstal. Možná je to naposledy, co vidí svůj domov, a proto si na něj chtěl uchovat vzpomínku.

„Otevři!“ ozval se křik ze schodiště doprovázený ranami na dveře.

Bez meškání vyskočil z okna. Tvrdě dopadl na udusanou hlinu, když vtom zaslechl onen hrubý hlas strážného: „Utíká! Vyskočil oknem! Tibore, Jonasi! Za ním!“ Neváhal a rozběhl se přes dvůr.

„Stůj!“ ozvalo se z okna jeho pokoje.

Nedbal na volání. Byl považován za dezertéra a věděl, jaký osud by ho stihl, kdyby uposlechl. Po zatčení by ho stejně pověsili. Byl mladý a nechtěl ještě zemřít. Ne takhle. Uháněl k zídce ohraničující jejich dvůr s úmyslem ji přeskočit, když vtom vzduch prořízlo zadrnění tětivy. Hrudí mu projela ostrá bolest. Setrvačností narazil hlavou do zídky a následně ho pohltila tma.

* * *

Vladan seděl za stolem, na němž ležely tři hromádky papírů a dopisů. Čisté, nepopsané papíry na jedné, nevyřízená korespondence na druhé a přečtené dopisy na třetí. Pro letošní rok byl zvolen Králem bláznů na Velké kejklení – největší události všech ochotníků na Taře. A Vladan se své povinnosti chopil se ctí, dokonce dnes odmítl pozvání na Podlesského skřeta k Hrbaté koze od kolegů z albirejského Divadla radosti a místo toho se věnoval vyřizování korespondence spojené s Velkým kejklením.

Vtom se ozvalo jemné ťukání na skleněnou tabuli. Jednou, podruhé, potřetí. To znamenalo jediné – Bořkův holub.

„Ale vždyť měl přiletět až zítra,“ zamyslel se a pomalým nerozhodným krokem přešel k oknu. Když otevřel, skutečně spatřil na parapetu sedět sněhobílého holuba s šedou skvrnou na hrudi. V zobáku držel pomačkanou obálku politou inkoustem.

To nebyl Bořkův styl, jeho dopisy byly vždy úhledně upravené. Něco tu nehrálo. Přesto si dopis vzal a otevřel jej. I písmo bylo Bořkovo, avšak zub pochybnosti Vladana stále nahlodával. Něco bylo špatně. Dočetl dopis. Jednalo se o konečnou skládku divadelní hry - jeho příběhu z války, avšak poslední řádky byly doslova naškrábané. Věděl, co to znamená. Ještě několik dlouhých minut po přečtení dopisu, zbaven všech smyslů, seděl bez hnutí na židli a tupě zíral do zdi.

* * *

Velký trh překypoval davy lidí ze širokého okolí, dali se tu zahlédnout i pouštní elfové a několik kupců z Východní Dálavy. Byl svátek Mladých srdcí a toho dne se již tradičně konalo Velké kejklení – slavnost všech bláznů, ochotníků a komediantů.

„Slyšte, slyšte, všichni zde přítomní poutníci z blízka i z daleka,“ nesl se davem shromážděných hlas Krále bláznů - pestrobarevného uvaděče stojícího na provizorním pódiu na náměstí. „Během následujících chvil budete moci zhlédnout na vlastní oči příběh z Války koní. Příběh navýsost tragický, který se zakládá na pravdě.“ Jeho obvyklý šibalský výraz se změnil - náhle jako by zvážněl. Po chvíli pokračoval: „Dámy a pánové, je mi ctí představit vám divadelní soubor Bratrstvo tisíce tváří z albirejského Divadla radosti. Toto uskupení studentů z Bardské akademie má za sebou pětiletou historii, během níž procestovali téměř celou Východní Dálavu, hostovali ve Vznešeném městském divadle v Tarosu a v soukromých divadlech erinských velkorodů. Nuže, vážení, potlesk pro Bratrstvo tisíce tváří a jejich hru Pravda za život.“ Po těch slovech hbitě zmizel za oponou.

Ta se po chvíli poodsunula a na pódium přicházeli herci – dvacet sotva dospělých mladíků a dívek. Všichni se širokým úsměvem na rtech, oblečení do nejrůznějších kostýmů. Uklonili se a opět zmizeli za oponou.

V tichém očekávání všech přítomných se opona pomalu začala rozhrnovat a odhalovat tak nádherně malované kulisy znázorňující travnaté pláně s horami v pozadí.

Na pódium vstoupil blondatý mládenec s knihou v ruce. Sedl si pod strom malovaný na kulise a počal v ní listovat.

„Ó, nač jsou mi studia poezie a dějin literatury, když současný svět skýtá tolik témat k sepsání. Nebudu jen nečinně přihlížet, narukuji do armády a po boku vojáků – hrdých mužů almindorských – se vydám do plání a o své zážitky se podělím s každým, kdo nemá ani nejmenší potuchy o tom, jak to ve válce chodí.“ Sklapl desky knihy a rozhodným krokem odešel z pódia.

V následující scéně příběhlo na pódium pět mužů v uniformách Almendoru. Obkročmo seděli na tyčích, jejichž jeden konec byl opatřen plátěným pytlem vycpaným slámou ve tvaru koňské hlavy a druhý koňským ohonem. Zastavili uprostřed pódia a jeden z nich zvolal: „Bořku! Kde vězíš?“ Ohlédl se přes rameno a v tu ránu je doběhl mladík na tyčovém koni s knihou v podpaží.

„Pánové, podle slov kapitána Vaverky bychom měli být pod Velkým sedlem. Co kdybychom si odpočali, a já mezitím tohle místo zaznačím do svých map.“

„Skvělejší nápad.“ Vojáci do jednoho seskákali z koní a posadili se na zem.

Zrovna, když Bořek listoval knihou, vpadla s bojovým pokřikem na pódium tlupa válečníků na tyčových koních. Všichni vlasy černé jako uhlí, oblečení v oděvy z kůží, sekery v rukách. Najeli do almindorských a sekali do nich hlava nehlava. Marně se vojáci snažili bránit. Bořek neznalý boje zalehl na zem a se zatajeným dechem pozoroval to hrozné krveprolití. Během chvíle bylo po boji a on byl zajat.

Davem před pódium se nesl pískot doprovázený křikem: „Hevreni! Zabte ty svině koňské.“ „Smrt Hevrenům,“ hlásali jiní.

Hevreni svázali Bořkovi ruce a druhý konec lana přivázali k jednomu tyčovému koni. Poté s vítězným pokřikem odběhli z pódia, zatímco zajatec ztěžka klopýtal za nimi.

Opona se zatáhla.

„Ano, tak se stalo,“ pravil Král bláznů, zatímco vystupoval bočním schodištěm na pódium. „Bořek byl zajat divými hevreny, kteří jej nehostinnou pustinou, dlouhé dny, bez vody a odpočinku, vláčeli neznámo kam.“ Poté uvaděč seskočil z pódia.

Opona se roztáhla a odhalila tak nové kulisy – hevrenskou osadu v horách.

Na scéně se opět objevili herci – hevreni vlekoucí Bořka do své vesnice, kde je s nadšením vítaly ženy, děti a starci. Jeden z nich, vetřák Hevren s peřím a korálky ve vlasech, předstoupil před Bořka a pravil: „Jsi naším zajatcem, avšak můžeš se volně pohybovat po vesnici, jíst s námi, pracovat s námi. Za to nás budeš učit způsobům svého lidu. Pokusíš-li se utéci, zemřeš.“

Divadlo pokračovalo. V následujících scénách se Bořek zabydlel a stal se součástí hevrenní komunity. Sdílel s nimi každodenní starosti i radosti. Čas plynul a na návrat do rodného Albirea už pomalu zapomněl.

A tak se stalo, že se zamiloval do krásné hevrenky jménem Markesíta. Netrvalo dlouho a narodil se jim chlapeček.

Opojen radostí svíral Bořek svého syna v náručí, když v tom okamžiku vpadla na pódium rozlícená tlupa herců. Trpaslíci zakutí ve zbrojích v doprovodu několika almendorských a začali vraždit vše živé – ženy a děti nevyjímajíc.

V davu se rozprostřelo hrobové ticho.

Herec ztvárnující Bořka zmateně pobíhal po pódiumu, tvář plnou děsu. Když padla jeho milovaná žena pod sekerou trpaslíka z Krazu, nebránil se slzám. Chýši, ve které žil, zachvátily plameny. Mladíkovi se podlomila kolena, levou rukou se chytil za srdce, v pravé stále třímaje své plačící dítě.

Náhle pláč ustal. To almendorský šíp jej utišil. Neschopen jediného slova, Bořek sledoval, jak z malého tělíčka pomalu vyprchává život.

Herec slzami zalitýma očima přelétl pohledem vesnici stojící na pódiumu. Spatřil oheň tančící po kulisách, ale kupodivu ho nepálil. Sledoval hevrenní osadníky válející se ve smrtelné agónii po zemi, jejichž nářek se nesl po celém náměstí.

„Tak tohle je válka.“

Z bolestného snění jej vytrhlo zvolání: „Chyťte ho!“ Pevně svíral mrtvolu svého dítěte a dal se do běhu. Utíkal, co mu nohy stačily.

Opona se opět zatáhla, aby o chvíli později odhalila kulisy města z bílého mramoru – Albirea. Před nimi stál zbídačený Bořek, na šatech zaschlou krev. „Tak jsem doma a ani nevím, jestli mám radost,“ řekl a zmizel za oponou, která se za ním zavřela.

„Ano, i takové podoby má válka,“ vyprávěl Král bláznů, jenž se opět objevil na pódiumu. „A proto věřím, že mnozí z vás po dnešním představení trochu změní pohled na slavnou almendorskou armádu. Dámy a pánové, rozlučte se s Bratrstvem tisíce tváří.“ Po těch slovech

přispěchali na pódium všichni herci. Klaněli se, úsměv od ucha k uchu. Dav pískal a tleskal. Ovace nebraly konce.

* * *

Ze zadních řad vystoupila postarší žena a pomalým krokem opouštěla náměstí. „Škoda, že ses toho nedožil, Bořku,“ pravila pro sebe tichým hlasem a stěží při tom potlačovala vzlyky.

* * *

Příště?

Za týden vám přineseme první část textu o spolcích a sdruženích na Asterionu – trpasličím Konsorciu a Hakarunově umělecké společnosti.

Ať vás Múza provází!